

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS nr 743/2008/EÜ,

9. juuli 2008,

ühenduse osalemise kohta mitme liikmesriigi algatatud teadus- ja arendustegevuse programmis, mille eesmärk on teadus- ja arendustegevuses osalevate väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate toetamine

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 169 ja artikli 172 teist lõiget,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust, ⁽¹⁾

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras, ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

selle asjakohasus seitsmenda raamprogrammi eesmärkide suhtes, eelnev baas (olemasolevad või kavandavad siseriiklikud teadusuuringute programmid), Euroopa lisandväärtus, hõlmatud programmide ulatuse ja arvu kriitiline mass, hõlmatud programmide tegevuste sarnasus ning asutamislepingu artikli 169 vastavus eesmärkide saavutamiseks kõige asjakohasema vahendi kriteeriumile.

(3) Nõukogu 19. detsembri 2006. aasta otsuses 2006/974/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) rakendamise eriprogrammi „Võimekus“ ⁽⁴⁾ (edaspidi „eriprogramm „Võimekus“”), on nimetatud artikli 169 algatus teadusuuringutes osalevate väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) valdkonnas ühe valdkonnana, mis sobib ühenduse osaluseks riiklikes teadusprogrammides, mida rakendatakse ühiselt asutamislepingu artikli 169 alusel.

(4) Nõukogu tunnustas oma 24. septembri 2004. aasta järeldustes seitsmenda raamprogrammi tähtsat rolli Euroopa teadusruumi (ERA) edasisel arendamisel ning rõhutas selles kontekstis ERA ja selliste Euroopa valitsustevaheliste organisatsioonide nagu Eureka vaheliste sidemete tugevdamise olulisust.

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta otsuses nr 1982/2006/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) ⁽³⁾ (edaspidi „seitsmes raamprogramm”), on sätestatud ühenduse osalus mitme liikmesriigi algatatud teadus- ja arendusprogrammides, kaasa arvatud osavõtt nende programmide elluviimiseks loodud struktuuridest asutamislepingu artikli 169 tähenduses.

(2) Seitsmendas raamprogrammis on määratletud rida kriteeriume selliste artikli 169 kohaste algatuste valdkondade kindlaksmääramiseks: olulisus ühenduse eesmärkide suhtes, taotletava eesmärgi selge kindlaksmääramine ja

(5) Nõukogu rõhutas oma 25. ja 26. novembri 2004. aasta järeldustes VKEde tähtsust Euroopa majanduskasvule ja konkurentsivõimele ja seega vajadust riigisestse ja üleeuroopaliste VKEde toetusprogrammide tõhususe ja vastastikuse täiendavuse suurendamiseks liikmesriikide ja komisjoni poolt. Nõukogu julgustas komisjoni uurima teadustegevuses osalevate VKEde jaoks alt üles toimiva kava väljatöötamise võimalusi. Nõukogu tuletas meelde siseriiklike programmide kooskõlastamise olulisust Euroopa teadusruumi arengus. Nõukogu kutsus liikmesriike ja komisjoni üles tegema tihedat koostööd, et määrata asutamislepingu artikli 169 edasiseks kohaldamiseks kindlaks piiratud hulga valdkondi. Nõukogu kutsus komisjoni üles süvendama koostööd ja kooskõlastatust ühenduste ja valitsustevaheliste struktuuride, eelkõige Eureka raames võetud meetmete vahel ja tuletas meelde Eureka 18. juuni 2004. aasta ministrite konverentsi.

⁽¹⁾ 29. mai 2008. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 10. aprilli 2008. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsus.

⁽³⁾ ELT L 412, 30.12.2006, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 400, 30.12.2006, lk 299, parandatud ELT L 54, 22.2.2007, lk 101.

- (6) Oma 10. märtsi 2005. aasta resolutsioonis teaduse ja tehnoloogia kohta – Euroopa Liidu tulevase teadusuuringute toetamise poliitika suunised⁽¹⁾ ergutas Euroopa Parlament liikmesriike võtma eelarvelisi ja teisi meetmeid, millega edendatakse tööstuslikku innovatsiooni, sealhulgas seotust EUREKaga, eelkõige VKEde osas, ja rõhutas, et Euroopa teadusruumi loomine oleks võimalik ainult siis, kui kasvav osa teadustegevuse rahastamisest toimuks liidu tasandil, et koordineerida Euroopa, riiklikku ja piirkondlikku teaduspoliitikat tihedamalt nii sisu kui ka rahastamise osas, ja siis, kui selline rahastamine oleks täienduseks teadusuuringute poliitikale liikmesriikide vahel ja nende siseselt. Euroopa Parlament märkis, et tuleks tõhusamalt ja koordineeritumalt kasutada teisi teadus- ja arendustegevuse ja innovatsiooni rahastamisvahendeid ja toetusmehhanisme ning nimetas teiste seas EUREKAt. Ta soovitas teha tõhustatud koostööd liikmesriikide teadusprogrammide vahel ja palus komisjonil teha algatusi vastavalt asutamislepingu artiklile 169.
- (7) Oma 4. juuni 2003. aasta teatise pealkirjaga „Investeermine teadusuuringutesse – Euroopa tegevuskava” rõhutas komisjon VKEde teadustöö ja innovatsiooni toetamiseks ette nähtud otsestest meetmetest osalemise olulisust, mis on otsustava tähtsusega selleks, et anda uut hoogu suurte majandussektorite innovatsioonivõimele.
- (8) Paljud liikmesriikide poolt kas individuaalselt või riigi tasandil VKEde teadus- ja arendustegevuse toetuseks algatatud teadus- ja arendusprogrammid ja meetmed pole Euroopa tasandil piisavalt kooskõlastatud ega võimalda Euroopa tasandil ühtset lähenemist, mille eesmärk oleks tõhus teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse programm.
- (9) Soovides leida Euroopa tasandil ühtset lähenemisi viisi teadus- ja arendustegevuses osalevate VKEde valdkonnas ja toimida tõhusalt, on mitmed liikmesriigid algatanud Eureka raames ühise teadus- ja arendusprogrammi „Eurostars” (edaspidi „Eurostarsi ühisprogramm”) teadus- ja arendustegevuses osalevate VKEde jaoks, et saavutada haldus- ja rahaliste vahendite kriitiline mass ning kombineerida täiendavaid teadmisi ja vahendeid, mis on kättesaadavad Euroopa eri riikides.
- (10) Eurostarsi ühisprogrammi eesmärk on toetada teadus- ja arendustegevuses osalevaid VKEsid, luues teadus- ja arendustegevuses osalevatele VKEdele vajaliku õigusliku ja organisatsioonilise raamistiku laiaulatusliku üleeuroopalise liikmesriikidevahelise koostöö jaoks rakendusuuringute ja innovatsiooni alal mis tahes tehnoloogia- või tööstusvaldkonnas. Belgia, Bulgaaria, Tšehhi Vabariik, Taani, Saksamaa, Eesti, Iirimaa, Kreeka, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Küpros, Läti, Leedu, Luksemburg, Ungari, Madalmaad, Austria, Poola, Portugal, Rumeenia, Sloveenia, Slovakkia, Soome, Rootsi ja Ühendkuningriik (edaspidi „osalevad liikmesriigid”) ning Iisrael, Island, Norra, Šveits ja Türgi (edaspidi „teised osalevad riigid”) on nõustunud kooskõlastama ja ühiselt rakendama meetmeid, mille eesmärk on aidata kaasa Eurostarsi ühisprogrammi elluviimisele. Nende osaluse koguväärtus on kavandatud kuueaastase ajavahemiku jooksul hinnanguliselt vähemalt 300 miljonit eurot. Ühenduse rahaline toetus peaks moodustama kogu Eurostarsi ühisprogrammi avaliku sektori toetusest maksimaalselt 25 %, mis on hinnanguliselt 400 miljonit eurot.
- (11) Eurostarsi ühisprogrammi mõju suurendamiseks on osalevad liikmesriigid ja teised osalevad riigid nõustunud ühenduse sellise osalusega Eurostarsi ühisprogrammis. Ühendus peaks programmis osalemiseks andma Eurostarsi ühisprogrammi kestuse jooksul rahalist toetust kuni 100 miljonit eurot. Kuna Eurostarsi ühisprogramm vastab seitsmenda raamprogrammi teaduslikele eesmärkidele ja Eurostarsi ühisprogrammi uurimisvaldkond kuulub eriprogrammi „Võimekus” „VKEde huvides läbiviidavate teadusuuringute” ossa, tuleks ühenduse rahaline toetus võtta sellele osale määratud eelarveeraldise. Kättesaadavad võivad olla ka muud rahastamisvõimalused, muu hulgas Euroopa Investeeringupanga (EIP) rahastamine, eelkõige EIP ja komisjoni poolt ühiselt loodud riskijagamisrahastu kaudu toimuv rahastamine, vastavalt otsuse 2006/974/EÜ III lisale.
- (12) Ühenduse rahalise toetuse andmiseks peaks määratlema rahastamiskava, mis põhineb pädevate riigiasutuste ametlikel kohustustel ühiselt rakendada riigi tasandil algatatud teadus- ja arendusprogramme ja tegevusi ning osaleda Eurostarsi ühisprogrammi rahastamises.
- (13) Siseriiklike teadusprogrammide ühine rakendamine nõuab spetsiaalse rakendusstruktuuri loomist või olemasolu, nagu on sätestatud eriprogrammis „Võimekus”.
- (14) Osalevad liikmesriigid on kokku leppinud sellise spetsiaalse rakendusstruktuuri osas Eurostarsi ühisprogrammi rakendamiseks.

(1) ELT C 320 E, 15.12.2005, lk 259.

- (15) Spetsiaalne rakendusstruktuur peaks vastu võtma ühenduse rahalise toetuse ja tagama Eurostarsi ühisprogrammi tõhusa elluviimise.
- (16) Ühenduse toetus peaks sõltuma osalevate liikmesriikide ja teiste osalevate riikide poolsest vahendite eraldamisest ning nende osamaksude tõhusast maksmisest.
- (17) Ühenduse toetust tuleks maksta Euroopa Ühenduse nimel tegutseva komisjoni ja spetsiaalse rakendusstruktuuri vahelise üldise kokkuleppe alusel, milles nähakse ette ühenduse toetuse kasutamise üksikasjalik kord. See üldine kokkulepe peab sisaldama vajalikke sätteid, mis tagaksid ühenduse finantshuvide kaitse.
- (18) Ühenduse rahaliselt toetuselt saadavat intressi käsitatakse sihtotstarbelise tuluna kooskõlas nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust) ⁽¹⁾ (edaspidi „finantsmäärus”) artikli 18 lõikega 2. Käesolevas otsuses nimetatud ühenduse maksimaalset toetust võib komisjon vastavalt suurendada.
- (19) Ühendusel peaks olema õigus vähendada oma rahalist toetust, selle andmine peatada või see lõpetada, kui Eurostarsi ühisprogrammi rakendatakse ebapiisavalt, osaliselt või hilinemisega või kui osalevad liikmesriigid ning teised osalevad riigid ei osale või osalevad osaliselt või hilinemisega Eurostarsi ühisprogrammi rahastamises, tingimustel, mis sätestatakse ühenduse ja spetsiaalse rakendusstruktuuri vahel sõlmitavas kokkuleppes.
- (20) Eurostarsi ühisprogrammi tõhusaks elluviimiseks peaks toetama rahaliselt Eurostarsi ühisprogrammi projektides (edaspidi „Eurostarsi projektid”) osalejaid; kõnealused projektid valitakse välja tsentraalselt pärast projektikonkurssi. Niisugune rahaline toetus ja selle maksmine peaksid olema läbipaistvad ja tõhusad. Makseid tuleks sooritada aja jooksul, mis on sätestatud riiklike rahastamisasutuste ja spetsiaalse rakendusstruktuuri vahel sõlmitavas lepingus. Spetsiaalne rakendusstruktuur peaks ergutama osalevaid liikmesriike ja teisi osalevaid riike tegema maksete tegemine väljavalitud Eurostarsi projektides osalejatele mugavaks, hõlmates vajaduse korral kindla-summalist rahastamist.
- (21) Projektiettepanekute hindamine peaks toimuma tsentraalselt sõltumatute ekspertide poolt. Pingerida tuleks heaks kiita tsentraalselt ja see peaks olema ühenduse toetusest ja riiklikest eelarvetest Eurostarsi projektidele eraldatud vahendite jaotamisel siduv.
- (22) Ühenduse toetust tuleks hallata kaudse tsentraliseeritud haldamise raamistikus kooskõlas finantsmäärusega ja komisjoni 23. detsembri 2002. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 2342/2002, millega kehtestatakse Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust käsitleva nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 üksikasjalikud rakenduseeskirjad ⁽²⁾ (edaspidi „rakenduseeskirjad”).
- (23) Iga väljavalitud Eurostarsi projekti puhul peaksid teadus- ja arendustegevuses osalevad VKEd panustama ühiselt suurema osa kõigi osalejate teadus- ja arendustegevusega seotud kogukuludest.
- (24) Iga liikmesriik peaks saama liituda Eurostarsi ühisprogrammiga.
- (25) Kooskõlas seitsmenda raamprogrammi eesmärkidega peaks seitsmenda raamprogrammiga seotud riikide või muude riikide osalemine Eurostarsi ühisprogrammis olema võimalik tingimusel, et seesugune osalemine on ette nähtud asjakohase rahvusvahelise lepinguga, ja tingimusel, et sellega nõustuvad nii komisjon kui ka osalevad liikmesriigid ja teised osalevad riigid.
- (26) Vastavalt seitsmendale raamprogrammile peaks ühendusel olema õigus vastavalt käesolevas otsuses sätestatud eeskirjadele ja tingimustele kokku leppida Eurostarsi ühisprogrammile oma rahalise toetuse andmise tingimustes, mis käsitlevad iga seitsmenda raamprogrammiga seotud riigi või, juhul kui see on Eurostarsi ühisprogrammi elluviimiseks oluline, iga teise programmi rakendamise käigus programmiga ühineva riigi programmis osalemist.

⁽¹⁾ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1525/2007 (ELT L 343, 27.12.2007, lk 9).

⁽²⁾ EÜT L 357, 31.12.2002, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ, Euratom) nr 478/2007 (ELT L 111, 28.4.2007, lk 13).

(27) Tuleks võtta asjakohased meetmed pettuste ja eeskirjade eiramise ennetamiseks ning astuda vajalikud sammu kaduma läinud, valesti makstud või vääralt kasutatud vahendite tagasinõudmiseks vastavalt nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta, ⁽¹⁾ nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 (mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramise eest) ⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrusele (EÜ) nr 1073/1999 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta. ⁽³⁾

(28) On tähtis, et Eurostarsi ühisprogrammi alusel toimuv teaduslik uurimistegevus vastaks peamistele eetilistele põhimõtetele, sealhulgas Euroopa Liidu lepingu artiklis 6 ning Euroopa Liidu põhiõiguste hartas kajastatud põhimõtetele, ning järgiks soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtteid.

(29) Komisjon peaks tegema vahehindamise, hinnates eelkõige teadus- ja arendustegevuses osalevate VKEde võimekust Eurostarsi ühisprogrammile juurdepääsul ning selle rakendamise kvaliteeti ja tõhusust ning edenemist seatud eesmärkide poole, samuti peaks komisjon tegema lõpliku hindamise.

(30) Järelevalve Eurostarsi ühisprogrammi elluviimise üle peaks olema tõhus ega tohiks liigselt koormata programmis osalejaid, eelkõige VKEsid.

(31) Spetsiaalne rakendusstruktuur peaks julgustama väljavalitud Eurostarsi projektides osalejaid oma tulemusi teatavaks tegema ja levitama ning tegema kõnealuse teabe avalikult kättesaadavaks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Seitsmenda raamprogrammi rakendamise raames annab ühendus rahalist toetust Eurostarsi ühisprogrammile, mille on ühiselt algatanud Belgia, Bulgaaria, Tšehhi Vabariik, Taani, Saksamaa, Eesti, Iirimaa, Kreeka, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Küpros, Läti, Leedu, Luksemburg, Ungari, Madalmaad, Austria,

⁽¹⁾ EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1. Määrust on muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 1233/2007 (ELT L 279, 23.10.2007, lk 10).

⁽²⁾ EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2.

⁽³⁾ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 1.

Poola, Portugal, Rumeenia, Sloveenia, Slovakkia, Soome, Rootsi ja Ühendkuningriik (osalevad liikmesriigid) ning Iisrael, Island, Norra, Šveits ja Türgi (teised osalevad riigid).

2. Ühendus maksab vastavalt I lisas sätestatud põhimõtetele seitsmenda raamprogrammi kestel rahalist toetust, mille summa moodustab maksimaalselt ühe kolmandiku osalevate liikmesriikide ja teiste osalevate riikide panusest ega ületa 100 miljonit eurot.

3. Ühenduse rahaline toetus makstakse Euroopa Liidu üldeelarve assigneeringust, mis on määratud „VKEde huvides läbiviidavate teadusuuringute” osale eriprogrammis „Võimekus”.

Artikkel 2

Ühenduse rahaline toetus sõltub

a) osalevate liikmesriikide ja teiste osalevate riikide tõestusest, et käesoleva otsuse I lisas kirjeldatud Eurostarsi ühisprogramm on loodud tulemuslikult;

b) osalevate liikmesriikide ja teiste osalevate riikide või liikmesriikide ja teiste osalevate riikide poolt määratud organisatsioonide ametlikult loodud või määratud spetsiaalsest rakendusstruktuurist, kes on juriidiline isik, kes vastutab Eurostarsi ühisprogrammi elluviimise eest ning võtab vastu, jaotab ja jälgib ühenduse rahalist toetust kaudse tsentraliseeritud haldamise raamistikus vastavalt finantsmääruse artikli 54 lõike 2 punktile c ja artiklile 56 ning rakenduseeskirjade artiklile 35, artikli 38 lõikele 2 ja artiklile 41;

c) Eurostarsi ühisprogrammile sobiva ja tõhusa juhtimismudeli loomisest vastavalt II lisale;

d) I lisas kirjeldatud tegevuse tõhusast läbiviimisest Eurostarsi ühisprogrammi alusel spetsiaalse rakendusstruktuuri poolt, mis hõlmab projektikonkursside avaldamist toetuste andmiseks;

e) osalevate liikmesriikide ja teiste osalevate riikide kohustusest osaleda Eurostarsi ühisprogrammi rahastamises ning rahalise toetuse tõhusast maksmisest, eelkõige pärast Eurostarsi ühisprogrammi alusel välja kuulutatud projektikonkursside väljavalitud Eurostarsi projektides osalejate rahastamisel;

- f) ühenduse riigiabile, eriti ühenduse raamistikus teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi kohta ⁽¹⁾ sätestatud eeskirjade järgimisest;
- g) kõrgel tasemel teadusliku pädevuse tagamisest ja eetiliste põhimõtete järgimisest vastavalt seitsmenda raamprogrammi, soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise, soolise võrdõiguslikkuse ja säästliku arengu üldpõhimõtetele, ning
- h) Eurostarsi ühisprogrammi raames toimunud tegevusest tulenevate intellektuaalomandi õigusi reguleerivate sätete kujundamisest ning riigi tasandil algatatud teadus- ja arendusprogrammide rakendamise ja kooskõlastamisest osalevates liikmesriikides ja teistest osalevates riikides viisil, mis soodustab selliste teadmiste loomist ning toetab loodud teadmiste laialdast kasutust ja levitamist.

Artikkel 3

Eurostarsi ühisprogrammi rakendamiseks antakse rahalist toetust osalejatele Eurostarsi projektides, mis valitakse vastavalt II lisale välja tsentraalselt ja projektikonkursside tulemusel ning toetust antakse kooskõlas võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtetega. Rahalist toetust antakse teaduslike saavutuste ja, arvestades VKEde sihtrühma erilist iseloomu, Euroopa tasandil avalduva sotsiaalmajandusliku mõju ja programmi üldiste eesmärkide asjakohasuse alusel vastavalt I lisas sätestatud põhimõtetele ning samas lisas sätestatud korras.

Artikkel 4

Ühenduse rahalise toetuse maksmise kord ning rahalisi kohustusi ja intellektuaalomandi õigusi käsitlevad eeskirjad, samuti üksikasjalikud sätted rahalise toetuse andmiseks spetsiaalselt rakendusstruktuurilt kolmandatele isikutele, kehtestatakse üldise kokkuleppega, mille sõlmivad ühenduse nimel komisjon ja spetsiaalne rakendusstruktuur, ning iga-aastaste rahastamislepingutega.

Artikkel 5

Vastavalt finantsmääruse artikli 18 lõikele 2 käsitatakse ühenduse poolt Eurostarsi ühisprogrammile eraldatud rahaliselt toetuselt saadavat intressi sihtotstarbelise tuluna. Käesoleva otsuse artiklis 1 nimetatud ühenduse maksimaalset toetust võib komisjon vastavalt suurendada.

Artikkel 6

Kui Eurostarsi ühisprogrammi ei rakendata või rakendatakse ebapiisavalt, osaliselt või hiline misega või kui osalevad liikmesriigid ja teised osalevad riigid ei anna oma toetust Eurostarsi

ühisprogrammi rahastamisse, teevad seda osaliselt või hiline misega, võib ühendus vähendada oma rahalist toetust, selle andmise peatada või lõpetada kooskõlas Eurostarsi ühisprogrammi tegeliku rakendamisega ning osalevate liikmesriikide ja teiste osalevate riikide määratud avaliku sektori vahendite summaga Eurostarsi ühisprogrammi rakendamiseks tingimustel, mis sätestatakse komisjoni ja spetsiaalse rakendusstruktuuri vahel sõlmitavas kokkuleppes.

Artikkel 7

Eurostarsi ühisprogrammi rakendamisel võtavad osalevad liikmesriigid ja teised osalevad riigid vajalikud õigus- ja haldusnormid või muud meetmed ühenduse finantshuvide kaitseks. Eelkõige võtavad osalevad liikmesriigid ja teised osalevad riigid vajalikud meetmed kõigi ühendusele võlgnetavate summade tagasinõudmise tagamiseks vastavalt finantsmääruse artikli 54 lõike 2 punktile c ja rakenduseeskirjade artikli 38 lõikele 2.

Artikkel 8

Komisjon ja kontrollikoda võivad oma ametnike või agentide kaudu teha kõik kontrollimised ja inspekteerimised, mis on vajalikud ühenduse rahaliste vahendite nõuetekohase haldamise tagamiseks ning ühenduse rahaliste huvide kaitseks mis tahes pettuse või eeskirjade rikkumise eest. Selleks teevad osalevad liikmesriigid, teised osalevad riigid ja spetsiaalne rakendusstruktuur kõik asjakohased dokumendid õigeaegselt komisjonile ja kontrollikojale kättesaadavaks.

Artikkel 9

Komisjon edastab kogu asjakohase teabe Euroopa Parlamendile, nõukogule ja kontrollikojale. Osalevaid liikmesriike ja teisi osalevaid riike kutsutakse spetsiaalse rakendusstruktuuri kaudu esitama komisjonile kogu täiendavat teavet, mida Euroopa Parlament, nõukogu ja kontrollikoda vajavad spetsiaalse rakendusstruktuuri finantsjuhtimise kohta.

Artikkel 10

Iga liikmesriik võib Eurostarsi ühisprogrammiga liituda vastavalt artikli 2 punktides e kuni h sätestatud tingimustele.

Artikkel 11

Iga kolmas riik võib Eurostarsi ühisprogrammiga liituda vastavalt artikli 2 punktides e kuni h sätestatud tingimustele ning juhul kui selline osalus on ette nähtud asjakohase rahvusvahelise lepinguga ja tingimusel, et sellega nõustuvad nii komisjon kui ka osalevad liikmesriigid ja teised osalevad riigid.

⁽¹⁾ ELT C 323, 30.12.2006, lk 1.

Artikkel 12

Ühendus võib käesolevas otsuses sätestatud eeskirjade ning kõigi rakenduseeskirjade ja korralduste alusel kokku leppida ühenduse rahalise toetuse tingimused, mis käsitlevad iga seitsmenda raamprogrammiga seotud riigi või, kui see on Eurostarsi ühisprogrammi rakendamiseks vajalik, mis tahes muu riigi Eurostarsi ühisprogrammis osalemist.

Artikkel 13

1. Euroopa Parlamendile ja nõukogule vastavalt asutamislepingu artiklile 173 esitatav seitsmenda raamprogrammi aastaaruanne sisaldab Eurostarsi ühisprogrammi tegevuse kokkuvõtet, mis põhineb spetsiaalse rakendusstruktuuri poolt komisjonile esitataval aastaaruandel.

2. Komisjon korraldab Eurostarsi ühisprogrammi vahehindamise kaks aastat pärast Eurostarsi ühisprogrammi algust ning hindamises käsitletakse I lisas sätestatud eesmärkide saavutamist. Kõnealune hindamine hõlmab ka soovitusi sobivaimate viiside kohta teadusliku, juhtimisalase ja rahalise integratsiooni edasiseks suurendamiseks ning hindab eelkõige teadus- ja arendustegevuses osalevate VKEde võimekust Eurostarsi ühisprogrammile juurdepääsul ning selle rakendamise kvaliteeti ja tõhusust. Komisjon edastab hindamise tulemused oma märkustega ning

vajaduse korral ettepanekutega käesoleva otsuse muutmiseks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

3. Eurostarsi ühisprogrammi lõpus korraldab komisjon programmi lõpphindamise. Lõpphindamise tulemused esitatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Artikkel 14

Käesolev otsus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 15

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 9. juuli 2008

Euroopa Parlamendi nimel
president
H.-G. PÖTTERING

Nõukogu nimel
eesistuja
J.-P. JOUYET

I LISA

EUROSTARS I ÜHISPROGRAMMI EESMÄRKIDE JA TEGEVUSE KIRJELDUS

I. Eesmärgid

Käesoleva, Eureka liikmesriikide esitatud algatuse eesmärk on luua Eurostarsi ühisprogramm teadus- ja arendustegevuses osalevatele VKEd. Need VKEd on teadmistemahukad, tehnoloogial/innovatsioonil põhinevad äriühingud, millel on innovatsiooniprotsessis põhiroll. Need iseloomustab tugev orienteeritus kliendile või turule eesmärgiga saavutada kindel rahvusvaheline positsioon ülimalt innovatiivsete, turule suunatud projektide juhtimise teel. Oma teadus- ja arendustegevuse suutlikkusele toetudes on nad suutelised välja töötama selgelt innovatiivse või tehnoloogilise eelise tooteid, protsesse või teenuseid. Äriühingud võivad erineda suuruse ja tegevuse ulatuse poolest, nad võivad olla näiteks tipptasemel rakendusliku teadus- ja arendustööga tegelevad väljakujunenud ettevõtted või suure potentsiaaliga algajad. Teadus- ja arendustegevus on nende ettevõttestrateegia ja äriplaani põhielement. Need äriühingud peaksid komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitusel 2003/361/EÜ (mikroettevõtjate, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta) ⁽¹⁾ tähenduses olema VKEd, kelle tegevusest peaks olulise osa moodustama teadus- ja arendustegevus. Kõnealuse tegevuse üksikasjalikud künnised täpsustatakse kooskõlas II lisaga.

Eurostarsi ühisprogrammi eesmärk on toetada selliseid teadus- ja arendustegevuses osalevaid VKEsid:

1. luues neile kergesti juurdepääsetava ja püsiva Euroopa teadus- ja arendustegevuse toetusmehhanismi;
2. julgustades neid algatama uusi majanduslikke meetmeid, mis põhineksid teadus- ja arendustegevuse tulemustel, ning tooma turule uusi tooteid, protsesse ja teenuseid kiiremini, kui see oleks muidu võimalik;
3. edendades nende tehnoloogilist ja ärilist arengut ning rahvusvahelistumist.

Eurostarsi ühisprogramm täiendab olemasolevaid siseriiklikke ja Euroopa programme, mille eesmärgiks on teadus- ja arendustegevuses osalevate VKEde toetamine innovatsiooniprotsessis.

See soodustab Euroopa konkurentsivõimet, innovatsiooni, tööhõivet, majandusmuutusi, säästvat arengut ja keskkonnakaitset ning aitab saavutada Lissaboni ja Barcelona eesmärke. See toetab alt üles lähenemisviisiga teadus- ja arendustegevuses osalevate VKEde juhitud rahvusvaheliste konsortiumide tehtavaid teadusuuringuid, arendus- ja tutvustamistegevust ning teeb vajadusel koostööd teadusorganisatsioonidega ja/või suurte ettevõtjatega.

Eurostarsi ühisprogrammi eesmärk on asjakohaste riigisest teadus- ja innovatsiooniprogrammide järgimine ja sünkroniseerimine, et rajada ühisprogramm, mida iseloomustaks teaduslik, juhtimisalane ja rahaline integratsioon ja mis oleks oluline panus Euroopa teadusruumi elluviimisel. Teaduslik integratsioon saavutatakse Eurostarsi ühisprogrammi raames tegevuste ühise määratluse ja rakendamise kaudu. Juhtimisalase integratsiooni saavutamiseks kasutatakse Eureka sekretariaati spetsiaalse rakendusstruktuurina. Selle ülesanne on Eurostarsi ühisprogrammi juhtimine ja programmi täideviimise jälgimine, nagu on täpsustatud II lisas. Rahaline integratsioon tähendab seda, et osalevad liikmesriigid ja teised osalevad riigid aitavad Eurostarsi ühisprogrammi rahastada, olles eelkõige kohustunud Eurostarsi ühisprogrammile eraldatud riiklike eelarvetest rahastama valitud Eurostarsi projektides osalejaid.

Pikemas perspektiivis peaks see algatus püüdma arendada tugevamaid teadusliku, juhtimisalase ja rahalise integratsiooni vorme. Osalevad liikmesriigid ja teised osalevad riigid peaksid sellist integratsiooni jätkuvalt tugevdama ja kõrvaldama olemasolevad riiklikud õiguslikud ja halduslikud piirangud rahvusvahelisele koostööle kui algatuse osale.

II. Tegevus

Eurostarsi ühisprogrammi põhitegevus on teadus- ja arendustegevus, mida juhib üks või mitu osalevates liikmesriikides või teistes osalevates riikides tegutsevat teadus- ja arendustegevuses osalevat VKEd. Programmis võivad osaleda ka teadusorganisatsioonid, ülikoolid, teised VKEd ja suured äriühingud. Teadus- ja arendustegevust võib läbi viia kogu teaduse ja tehnoloogia valdkonnas ning

1. seda rakendatakse mitmepoolsete riikidevaheliste projektide kaudu, kuhu on kaasatud osalejaid vähemalt kahest erinevast osalevast liikmesriigist ja teistest osalevatest riikidest ning mis on suunatud teadus-, tehnoloogilisele arendus-, tutvustamis-, koostamis- ja levitamistegevusele;

⁽¹⁾ ELT L 124, 20.5.2003, lk 36.

2. seda viib (viivad) ellu peamiselt teadus- ja arendustegevuses osalev(ad) VKE(d). Iga väljavalitud Eurostarsi projekti puhul peaksid teadus- ja arendustegevuses osalevad VKE(d) rahastama ühiselt suurema osa kõigi osalejate teadus- ja arendustegevusega seotud kogukuludest. Väikesemahulised allhanked võivad olla lubatud, kui see on projekti elluviimiseks vajalik;
3. see on suunatud turule orienteeritud teadus- ja arendustegevusele ning peaks olema lühikese kuni keskpika kestusega ja tegelema keerulise teadus- ja arendustegevusega; VKE(d) peaks(id) näitama suutlikkust kasutada projektitulemusi realistliku aja jooksul;
4. seda juhib ja kooskõlastab osalev teadus- ja arendustegevusega tegelev VKE, nn „juhtiv VKE”.

Lisaks toetatakse piiratud määral vahendus-, programmiedendus- ja võrkude rajamisega seotud tegevust, et edendada Eurostarsi ühisprogrammi ja võimendada selle mõju. Selline tegevus hõlmab seminaride korraldamist ja kontaktide loomist muude sidusrühmadega, nagu näiteks investorid ja teadmiste haldamise pakkujad.

III. Programmi elluviimise eeldatavad tulemused

Eurostarsi ühisprogrammi peamiseks tulemuseks on uus ühine Euroopa teadus- ja arendusprogramm teadus- ja arendustegevuses osalevatele VKEdele, mis toimib alt üles, põhineb EUREKAL ning mida rahastavad ühiselt riigisisised teadus- ja arendusprogrammid ja ühendus.

Spetsiaalne rakendusstruktuur esitab aastaaruande, mis annab üksikasjaliku ülevaate programmi rakendamise kohta (hindamis- ja valikuprotsess, statistilised andmed hindajate rühma koosseisu kohta, rahastamiseks esitatud ja välja valitud projektide arv, ühenduse vahendite kasutamine, riikide vahendite jaotamine, osalejate tüüp, riikide statistilised andmed, vahendussündmused ja levitustegevus jne) ning edaspidise integreerimise suunas tehtud edusammude kohta. Spetsiaalne rakendusstruktuur korraldab Eurostarsi ühisprogrammi lõpus programmi mõju järelhindamise.

IV. Programmi rakendamine

Eurostarsi ühisprogrammi haldab spetsiaalne rakendusstruktuur. Taotlejad esitavad ettepanekud tsentraalselt spetsiaalsele rakendusstruktuurile (ühtne andmesisestusportaal) pärast iga-aastast tsentraalset ja ühist, mitme lõpptähtajaga konkursikutset. Projektiettepanekute hindamine ja väljavalimine toimub tsentraalselt läbipaistvate ja ühiste toetuse saamise tingimuste ja hindamiskriteeriumide alusel kahes osas. Esiteks hindavad ettepanekuid vähemalt kaks sõltumatut eksperti, kes vaatavad läbi ettepaneku tehnilised ja turuga seonduvad aspektid. Need eksperdid võivad tegutseda eemalt. Teiseks koostab sõltumatutest ekspertidest koosnev rahvusvaheline hindamiskomisjon ettepanekute pingerea. Tsentraalsel tasandil heaks kiidetud pingerida on ühenduse toetusest ja riiklikest eelarvetest Eurostarsi projektidele eraldatud vahendite jaotamisel siduv. Spetsiaalne rakendusstruktuur vastutab projektide järelevalve eest ja kogu projektitsükli juhtimiseks kehtestatakse ühine menetluskord. Spetsiaalne rakendusstruktuur võtab asjakohaseid meetmeid, et ergutada ühenduse toetuse tunnustamist Eurostarsi ühisprogrammile nii programmis kui ka üksikutes projektides. See peaks edendama niisuguse toetuse asjakohast nähtavust ühenduse logo kasutamise kaudu kõikides Eurostarsi ühisprogrammi käsitlevates väljaannetes, sealhulgas trüki- ja elektroonilistes väljaannetes. Valitud Eurostarsi projektides osalejaid haldavad nende vastavad riiklikud programmid.

V. Rahastamismehhanism

Eurostarsi ühisprogrammi rahastavad ühiselt osalevad liikmesriigid, teised osalevad riigid ja ühendus. Osalevad liikmesriigid ja teised osalevad riigid määravad kindlaks mitmeaastase rahastamiskava Eurostarsi ühisprogrammis osalemiseks ja aitavad rahastada programmi tegevust. Riiklikud toetused võivad tulla olemasolevatelt või vastloodud riiklikelt programmilt, kui need vastavad Eurostarsi alt-üles-iseloomule. Iga osalev liikmesriik või teine osalev riik võib programmi jooksul mis tahes ajal suurendada riiklikust eelarvest Eurostarsi ühisprogrammile eraldatud toetust.

Rahastamine programmi tasandil

Ühenduse toetus Eurostarsi ühisprogrammile, mida haldab spetsiaalne rakendusstruktuur, arvutatakse välja nii, et see moodustab maksimaalselt ühe kolmandiku osalevate liikmesriikide ja teiste osalevate riikide tegelikust rahalisest toetusest ja ei ületa 100 miljonit eurot.

Spetsiaalne rakendusstruktuur kasutab kuni 4,5 % ühenduse rahalisest toetusest Eurostarsi ühisprogrammi üldiste tegevuskulude katmiseks.

Spetsiaalne rakendusstruktuur kannab välja valitud Eurostarsi projektidele antava ühenduse rahalise toetuse osalevate liikmesriikide ja teiste osalevate riikide määratud riiklikele rahastamisasutustele riiklike rahastamisasutuste ja spetsiaalse rakendusstruktuuri vahelise lepingu alusel. Riiklikud rahastamisasutused rahastavad riigisiseseid osalejaid, kelle ettepanekud on välja valitud tsentraalselt ning lisaks suunavad nad ühenduse rahalist toetust spetsiaalselt rakendusstruktuurilt.

Eurostarsi projektide rahastamine

Välja valitud Eurostarsi projektidele ühenduse toetusest ja riiklikest eelarvetest eraldatud toetuse eraldamine toimub pingerea alusel. Neis projektides osalejatele makstav rahaline toetus arvutatakse välja osalevate riikide riigisiseste programmide rahastamiseskirjade põhjal.

Laenude puhul kehtib toetuse brutoekvivalendi arvutamisel tavapärase arvutusviisi, kusjuures arvesse võetakse intressitoetuse intensiivsust ja vastava riigisisese programmi keskmist ebaõnnestumiste määra.

VI. Intellektuaalomandiõiguste alased kokkulepped

Spetsiaalne rakendusstruktuur võtab vastu Eurostarsi ühisprogrammi intellektuaalomandialased tegevuspõhimõtted, tehes seda kooskõlas käesoleva otsuse artiklis 4 sätestatud nõuetega. Eurostarsi ühisprogrammi seesuguse intellektuaalomandialase poliitika eemärk on teadmiste loomise soodustamine ning projekti tulemuste kasutamine ja levitamine sihtrühmaks olevate teadus- ja arendustegevuses osalevate VKEde kasuks. Sellega seoses peaks kasutama eeskujuna Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1906/2006 (millega kehtestatakse ettevõtete, uurimiskeskuste ja ülikoolide Euroopa Ühenduse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) meetmetes osalemise ning uurimistulemuste levitamise eeskirjad) ⁽¹⁾ kohast lähenemisviisi.

⁽¹⁾ ELT L 391, 30.12.2006, lk 1.

II LISA

EUROSTARSİ ÜHISPROGRAMMI JUHTIMINE

Eurostarsi ühisprogrammi juhtimissüsteem hõlmab nelja peamist organit:

1. „Kõrgetasemeline Eureka tööühm” on moodustatud EUREKAsse kuuluvate riikide poolt kõrgetasemelisteks esindajateks määratud isikutest ja komisjoni esindajast. Kõnealune tööühm vastutab programmis mitteosalevate liikmesriikide ja teiste mitteosalevate riikide Eurostarsi ühisprogrammi vastuvõtmise eest kooskõlas käesoleva otsuse artiklites 10 ja 11 sätestatud nõuetega.
2. „Kõrgetasemeline Eurostarsi tööühm” on moodustatud osalevate liikmesriikide ja muude osalevate riikide Eureka kõrgetasemelistest esindajatest. Komisjonile ja Eurostarsi ühisprogrammis mitteosalevatele liikmesriikidele jääb võimalus saata tööühma koosolekutele vaatljateks oma esindajad. Kõrgetasemeline Eurostarsi tööühm on pädev kontrollima Eurostarsi ühisprogrammi elluviimist, eelkõige määrama liikmeid Eurostarsi nõuanderühma, kiitma heaks Eurostarsi ühisprogrammi juhtimise korra, kiitma heaks projektikonkursside korraldamise ja eelarve ning kiitma heaks rahastatavate Eurostarsi projektide pingerea.
3. „Eurostarsi nõuanderühm” koosneb Eurostarsis osalevatest liikmesriikidest ja teistest osalevatest riikidest valitud Eureka riiklike projektide koordinaatoritest ja selle juhatajaks on Eureka sekretariaadi tegevjuht. Eurostarsi nõuanderühm nõustab Eureka sekretariaati Eurostarsi ühisprogrammi täitmisel ja annab nõu selle rakendamise korra küsimustes nagu rahastamismenetlused, hindamis- ja valimisprotsess, tsentraalsete ja riiklike menetluste sünkroniseerimine ja projekti järelevalve. Ta annab nõu iga-aastaste projektikonkursside lõpptähtaegade planeerimisel. Samuti annab ta nõu ühisprogrammi rakendamise edusammude, sealhulgas edaspidise integreerimise alal tehtud edusammude osas.
4. Eureka sekretariaat tegutseb Eurostarsi ühisprogrammi spetsiaalse rakendusstruktuurina. Eureka sekretariaadi tegevjuht on Eurostarsi programmi seaduslik esindaja. Eureka sekretariaat juhib Eurostarsi ühisprogrammi elluviimist ja vastutab eelkõige järgmiste tegevuste eest:
 - iga-aastaste projektikonkursside eelarve koostamise, ühiste projektikonkursside tsentraliseeritud korraldamise ja projektiettepanekute vastuvõtmise eest (ühtne andmesisestusportaal);
 - projektiettepanekute toetuse saamise tingimustele vastavuse kontrollimise ja hindamise tsentraliseeritud korraldamise eest vastavalt ühistele toetuse saamise tingimustele ja hindamise kriteeriumidele, rahastatavate projektiettepanekute väljavalimise tsentraliseeritud korraldamise eest ning projektide järelevalve ja kontrolli eest;
 - ühenduse toetuse vastuvõtmise, jaotamise ja jälgimise eest;
 - osalevate liikmesriikide ja teiste osalevate riikide rahastamisasutuste poolt Eurostarsi projektides osalejatele makstud toetuste kohta tehtud raamatupidamisarvestuste kogumise eest;
 - Eurostarsi ühisprogrammi reklaamimise eest;
 - kõrgetasemelisele Eureka tööühmale, kõrgetasemelisele Eurostarsi tööühmale ja komisjonile Eurostarsi ühisprogrammist ning sealhulgas edaspidise integreerimise suunas tehtud edusammudest ettekandmise eest;
 - Eureka võrgustiku Eurostarsi ühisprogrammi tegevustest teavitamise eest.